

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripisana se, pisma tiskaju po 5 nrv. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 nrv., za svaki redak više 5 nrv. ili u slučaju opetovanja na pogodbe sa upravom. Novci se u lihu postarokom naplatom (asignno postalo) na administraciju "Naše Sloge" imo, preslano i naj. bila poštu valja isto osuđiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravniku u otvorenu pismu, za koje se ne plaća postarilo, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a našoga sve pokvari". Nat. Pos.

Islati svakog četvrtka na cietov arku.

Dopisi se novcaju ako se i notikaju.

Nobiljegovani listovi se neprimaju. Predplate se postarokom etuj. 2 for. za sobjake 2 for. za godiš. Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za polgodino. Izvan carine više postarika.

Na malo jedan broj 5 nov.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farneto br. 1.

Istarski sabor god. 1892.

(III. zasjedanje).

VII. saborska sjednica dne 31./3.

(Konac.)

Zastupnik Sbića odgovara zastupniku Mandiću, koji da je govorio o Poreču i bajunetah, čim je valjda smjorao na one svećenike, koje je uružništvo pratilo. To se je dogodilo u zadnju doba, pošto su hrvatski smutljivci prvotni društveno stanje u zemlji. Pošto zadnjih izbora počinio je seljaštvo, podučeno nekojimi svećenici, takove zločine, koji su dostojni najdivljih mjesta.

(Galerija odobrava mu burno pljeskajući rukama i udarajući nogama).

Zastupnik Mandić odgovara, da se većih divljitva nigdje u pokrajini događaja nego li u ovom kotaru i u gradu Poreču. Naš se je narod doista dobrohno probudio, što je velika zasluga našega svećenstva, na koje vi od vedine svakom prigodom biesno navaljujete. To svećenstvo žali vas iz dna duše vidioi vas u tom biesuili. Sam puk pako zahtjeva već sada i neće prostatii zahtjevati sva svoja prava. U tom će ga podupirati njegovi zastupnici čvrsto i odlučno, neobazirajuć se na ludosmiešna vaša biesnila.

Vi imadete i u ovoj visekoj kudi "da a tnu" zaštitu (galerija), koja si daje divljačkom bukom i neobuzdanim prostactvom svjedodbu siromastva. Ali moni ta prustota noimponira, niti se je ni najmanje plašim.

Kad nebi bilo nikakve pogibelji za nas ovdje u Poreču, kao što bi to moralo biti i u svakom poluciviliziranom gradiću svakog drugog naroda, nebi trebalo toliko žandara i pandura pred sabornicom, po uglovih i ulicah. Sada, čim izdajemo iz sabornice, susrećit ćemo više oružnika i pandura, nego li vaših "dionih" gradjana, koje potjeraju valjda štitnici reda i mira u njihovo smradno brlog.

Priusnomu vladinomu komesaru i političkomu predatojniku poznate su vrlo dobro sve to činjenice. On znade, da je na ulici naš život u pogibelji, pak se brino, kao što je njegova dužnost, da nepustimo među nami našu kožu. Mi te zaštite nismo molili niti tražili, pa ako se čini to postovanomu Sbiću-lu sramotno, neka ubuzda biesnu svetinu, koja pati i onako na svaki vaš mig, pak će nastati oružnika i naših pritužba. Zastupnik Sbića uzvrdio je netom, da su nemiroi i izazivanja krivi smutljivci hrvatski, i da je sve to nastalo kad-nu eu ti počeli narod ukatki. Na to mu odgovaram, da su sve nemire i izazivanja u pokrajini prouzročili njegovi latomišljenici, dočim imadu "hrvatski smutljivci" u zaslugu, da su Hrvatom i Slovincem letre oči otvorili, da su ih od duga sna probudili i da ih vode po putu zakona i pravice. Da, njihova je žaluga, da naš rod u Istri traži odlučno svojoj i da nevjerno više slipe svojim lačiteljem i nasilnikom. (Tako je, vrlo dobro: na klupah manjine. Na galeriji bučilo je obinavno za čitavoga govora, nemarom za neiskrene opomene predsjednika. Na koncu govora nastade pako na galeriji tako zglušena buka, da se čulo jedva viku predsjednika.

Predsjednik više napram galeriji: Iko je prehladon, neka izjade.

Zastupnik Jonko: Ala ga je liepo slušati, kako s njimi razgovara!

Izviestitelj se odrice ridoi, a većina sama glasuje za resoluciju, dočim se nije niti glasovalo o prodlogu zastupnika Mandića, jer bijaše stavljen u hrvatskom jeziku.

Izviestitelj pročita napokon sedmu resoluciju, kojom se uzimlje na znanje izviestio o stanju pučkoga školstva za god. 1890./91. i 1890./91.

Izviestio se prima većina bez razprave. Predsjednik javi na to, da je sjednica svršena i uride sliedeću za dnevničkim redom . . .

Priješdnik Cleva prigovara predsjedniku, da nije svršila razprava o školstvu, jer da imade on još staviti poseban prodlog.

Zastupnik Costantini očituje takodjer, da će i on o istom predmetu staviti prodlog.

Predsjednik njim odvrati, da nemože znati unapried, što oni kane, te da će se po njihovoj želji nastaviti razprava o školstvu. Iza toga dignu sjednicu.

VIII. saborska sjednica dne 1./4.

Prisutni: predsjednik dr. M. Campitelli, 25 zastupnika, vladin zastupnik vitos Efuchoegg. (Galerija dobro posjedena).

Predsjednik otvori sjednicu u 10 sati. Tajnik Vergottini pročita zapisnik VII. sjednice, koj se bez prigovora odobrava.

Predsjednik spomene zatim jucerajnu buku i uvrdie, koje bijahu u vatri govora izrečeno. Reklo se je kojesta se obih stranah; nekiji da se čute uvrdie-dijoni, dočim izjavljaju drugi, da se nije kanilo nikoga vriedjati. On molii zastupnike, da se u buduće drže u granicah pravoga parlamentarizma, te drži napokon, da je tim sve poravnano.

Zastupnik Seršić čita zatim sliedeću interpelaciju na cesarsku vladu:

U sjednici od 28. novembra 1890. promda se je zemaljski priješdnik Spiničić protivio i premda osim njega još priješdnik dr. Cleva pozna dobro hrvatski jezik, zahtjevao je zemaljski odbor od cestnoga odbora u Krku, da mu podnese talijanski prevod u hrvatskom jeziku sastavljenog proračuna za god. 1891. iz dotičnog zapisnika, jer da ga inče neće uzeti u razpravu.

Tako je zemaljski odbor učinio i odlukom sjednice 23. julija 1891. glede spisa podnesenih mu od cestnih odbora za kotar Buzet, Podgrad i Krk, promda cestni odbori u pitanju jezikovinom nisu nimalo podredjeni zemaljskomu odboru, nego buduće autonomno birani od obćinskih upraviteljstva dotičnoga sudbenoga kotara, imaju pravo i dužnost služiti se jezikom, kojim se služe sve one obćine ili većina njih, te premda je po opetovanih odlukah državnoga sudišta zemaljski odbor za Istru dužan primati bez prigovora od pojedinaca i korporacija spise podnesene u hrvatskom jeziku i dapeće odgovarati na nje u istom jeziku.

Obzirom na to i obzirom na okolnost, da barem dva zemaljska priješdnika poznaju hrvatski jezik, a kad ga i nitko od članova zemaljskoga odbora nebi razumio, ima isti na razpolaganje bar jednoga činovnika, koj može prevadjeti takove spise, jer prevadja druge slične, kako je razvidno iz odlukah zem. odbora od 31. decembra 1890. i 11. junara 1892.; obzirom napokon na to, da Hrvati i Slovinci sačinjavaju veliku većinu pučanstva Istre, te se nakon temeljnih državnih zakona od god. 1867., koji zajemuju ravnopravnost narodnosti, imade javnu upravu udesiti tako, da nobude krivice Hrvatim i Slovincem Istre, podpisani pitaju:

I. Odobrava li visoka o. kr. vlada i smatra li zakonitim postupak zemaljskoga odbora za Istru, gdje ovaj zahtjeva od cestnih odbora u pokrajini, da mu prilozu talijanski prevod svojih podnesaka, pisanih hrvatskim ili slovenskim jezikom?

II. Ako visoka vlada neodobrava toga postupka i ne smatra ga zakonitim, što kani po dužeti, da prestano to provratno stanje u javnih odnošnjih Istre?

U Poreču, 30. marča 1892.

D. Seršić, M. Mandić, dr. Duklić, Fr. Flego, dr. Stanger, Jenko, dr. Volarić.

Predsjednik izruči interpelaciju vladinomu zastupniku na dalnje urođovanje. Zastupnik Seršić upravi istu interpelaciju na zemaljski odbor sa upiti:

I. Zašto veleslavni zemaljski odbor za Istru zahtjeva talijanske prevode hrvatskih ili slovenskih spisa, koje mu podnašaju razni kotarski cestni odbori, i tim pričeite u redovitom njihovom djelovanju?

II. Dokle kani zemaljski odbor za Istru podržavati takovo protuzakonito, dakle provratno stanje u pokrajini, zlorabeć ujedno svoj uredovni položaj?

U Poreču, dne 30. marča 1892.

D. Seršić, M. Mandić, dr. Duklić, Fr. Flego, dr. Stanger, Jenko, dr. Volarić.

Predsjednik pridržii interpelaciju spomenutu samo, da cestovni odbori nisu autonomno oblasti.

Zastupnik Costantini obrazloži svoj prodlog, da se razdieli školska zaklada u dva diela, jednoga za Talijane, drugoga za Slavone. On reče medju ostalim, da se Slavani tuže, da imadu malo školah, da oni doprinšaju i za talijanske škole; Talijani da se predstavljaju kao krvosioce, pijavice ubogih itd. Vrieme bi bilo, da to prestano, a tomu je najbolje sredstvo ako svaka narodnost nosi troškove za svoje škole, što on kao prodlog stavlja, propredujuć zemaljskomu odboru, da bi izradio u tom smislu zakonsku osnovu.

Prodlog potupiro većina. Kad razprava ob istom pregovori zastupnik Volarić:

Moranž prigovoriti prodlogu sa formalne strane, jer za taj prodlog nismo ništa znali, a morao bi nam biti najavljen barem 24 sata prije nego li bi se o njemu moglo razpravljati. Tim prodlogom htjela su nas gospoda iznenaditi i poklem su ga oni svostrano prouđili, htjeli bi, da im mi na dve nogo odgovorimo. Proti takovomu postupku ja prosjedujem i zahtjevam, da se preko istoga prodloga predje na dnevni rod, ili da se u budućej kojoj sjednici o njemu razpravja.

Svakako, buduće se neće na moje opazke obazirati niti g. predsjednik niti vi gospodo od većine, to hoću bar koju da odgovorim g. predlagatelj. Evo, poklem su se gospoda dobro obekrbita sa školami na teret čiele pokrajine i poklem smo im mi pomogli, da uzdignu svoje škole, htjeli bi, da mi naše škole podignemo i uzdržujemo izključivo e našimi novci. Poklem se izapraznili naše kose, pušćate nas tobožnjom velikodušnošću, da sami za sebe skrbimo.

Mi u ovoj pokrajini jesmo pomješani jedni s drugim, pa se želje gospode od većine ne mogu ni oživotvoriti, jer u jednoj obćini, u jednom gradu živito vi i mi, pa kako da se sada teret za škole perazdieli? Prije svega neka gospoda pomognu uzdići naše škole, gdje je koliko ih potrebujemo, pa onda slobodno porazdielimo se.

Mi svi u pokrajini sačinjavamo hoćeć nečuš jednu cjelokupnost, pa moramo jedan za drugoga skrbiti, jedan drugomu pripomodi. Ja vas, gospodo, samo sjedom na ridoi jednoga vašega sumišljenika, gosp. Coroninai, zastupnika na Goričkom, koje je on u juniju lanjske godišu izustio na carovinskom viedu u Božu, kad su nekiji htjeli, da svaka pokrajina za sebe skribi. Kleći njegove vam nemogu ovdje doalovec navesti, al ako dopustite, to ču moći naknadno uđiniti, već vam je ovdje u smislu opetujem. On reče, da pasivno pokrajine nisu same krive, što neoznažu svoje potrebe i da nebi bilo korektno za njih skrbiti se u toliko, u koliko one doprinšaju, jer bi tim trpila solidarnost. Dakle, da bi sve i bilo, da se sada troši vido za naše škole, nego li za vaše, jer n a e i m a v i š o, pa da bi to vi zaključili i oživotvoriti mogli što želito, što biste vi rekli, da vam na jednom to isto poruđo iz Boža, kad znamo, da je naša pokrajina za cjelokupne potrebe državo više pasivna nego li aktivna?

Zelito li se od nas razdieliti, pa dobro, povuocite se u vašu gradiću na obali morskog, pa sklopimo i zal mir na način Duvanjskoga mira, koji je nekada pravno

obstojao u Dalmaociji. Vaši gradići i onako bili su nekada odođii pri obali morakuj. Uzamite n. pr. Poreč, koji je sačinjavao jedan mali odođii, vi ste ga prikovali krajju, vi ste se ovdje pridružili nekole stojećim mjestancem našega jezika. Zelito li se razluđii od nas? Odupustite i ođianio se od kraja, pa idite kud vas mila volja nosi. Nadalje pomislite, da n. pr. kotar Voljanski i Lošinjski, ako i jesu iz početka dugovali n a z n a t n o glavnicu u imo razteratino, to su je u kratko vrieme izplatili, pa ipak kroz više godina i sad još plaćaju u to ime namot od 20% na izravno porozo. Tako je n. pr. otok Krki plaćao kroz vido godina po 2448 for., Lošinj 8848 for., Cres 1708 for. namota u razteratno svrhe; a godine 1890. platio je Krk 2094 for. 13 novč., što duguje 267 for. 42 novč., Lošinj 2420 for. 53 novč., pa duguje još 150 for. 31 novč., Cres platio je 1406 for. 54 1/2 novč., pa duguje još u to ime 156 for. 31 novč. Dakle vratite nam prije avo, što smo kroz tolike godine u to ime izplatili, oslobodite nas od toga za u buduće, pak onda ročite, da sami skrbimo za naše škole.

K tomu, kako smo čitali u izviedu o. kr. pokrajinskoga školskoga vieda, naše škole su većinom jedno ili dvorazredno imamo samo jedno školu sa šest razreda, pa sada promislite, u kolikom razmjeru stoje jedno ili dvorazredne škole prema školam vaših gradića sa više razreda, koliko je nas, koliko je vas, pak onda sudite i ročite, za koga se u to ime više troši.

Zelito li se razdieliti, gospodo? Dobro, razdielimo si imovinu pokrajine po razmjeru pučanstva koliko nas je, razdielimo si po tomu viedo i kapitale, razdielimo si okeakuitu t. j. zemaljski odbor, jedan neka bude vaš a drugi posebni neka bude naš, pak onda skrbimo svaki za svoje škole i za svoje potrebe. S formalnoga dakle gledišta i s navedenih razloga mi s ove strane hoćemo glasovati protivu prodlogu, a vi, gospodo, ako mislite glasovati za prodlog, promislite, da smo vas mi pomogli zaodneti dobrimi haljinami, a vi nas mijeiate sada gole i boso odpravite, da sami za sebe skrbimo. To, gospodo, nije čovječji. (Živio i sa strane manjine).

Zastupnik Mandić reče:

Pašovana gospodo! Ono, što je rekao moj čestiti drug dr. Volarić, podpisujem vrlo rado, a s tim se slažu i svi ostali moji sudrugovi. K onomu, što je on rekao, dozvolite meni samo kratak dodatak.

Pašovani Costantini nemože progovoriti, a da svoj jal i svoju mržnju proti nam i našemu narodu nepokaze. On se je i malo prije toga obljubljenoga nadela držao. Predložio nam je naime, da mi nazivljamo Talijane krvosioce, pijaviceui itd. Šega nije niti ridoju dokazao. Takovih osvada ili kloveta čitamo danomice u talijanskih listovih, pa nebi bilo vriedno ni ovdje na to osvrnuti se, da nam nije jednomo za uvlek proti takovom ogovanju odlučno prosvjedovati.

Ako se reče, gospodo, ovdje li ondje jednomu li drugomu pristati talijanske stranke, da nomilsozdno dere puk, da uzimlje na svoj novac Hlvarske kamate, to se daje uvjek i dokazati. Čitali ste to možda i u naših časopisih, ali se je uz dotični slučaj navelo i imo Hlvara. Obćinote nije se pako nikada i nigdje Talijane nazivalo onimi nazivi, koje je zastupnik Costantini naveo. Da imade pako medju Talijani ili njihovimi pristai i takvih pijavica ili krvosioaca, toga mi neće ni on ni itko drugi iz glavo izbiti.

Prodlog radonoga ido za tim, da bi u buduće Talijani skrbili za svoje a Hrvati i Slovinci za svoje škole, dotično da bi svaki trešio za svoje škole.

On predlaže, da zemaljski odbor podnese saboru zakonsku osnovu u tom smislu

sastavljeni na razpravljanje. Dogodi li to, neima dvojbe, da će ta osnova biti od većine ovoga sabora prihvaćena, ali moraju biti dozvoljena podvojiti, da bi takova osnova mogla ikada zakonom postati.

Mudro je, gospode moja, sada predlagati, da skrbimo svaki za svoju školu, ili da mislimo, kako ćemo nositi troškove za isto, pošto ste vi sagradili i postrvarili toliko škola, koliko ste ih trobali. Vi ste se oprazno obukli proti svakoj nepogodi i obiskrili svim potrebama, pak vas nije više briga, što će biti e nami golimi i bosini, a izloženimi svakojakim nepogodam.

Čudim se doista, da dolazite sada ovakvim predlogom! Zašto vam bijaše do sada pravo i poštano trošenje na škole? Zato, jer ste trošili što i koliko ste htjeli na svoje, a vrlo malo na neke škole.

Na kad već hoćete, da se počmo dieliti trošak na školstvo pokrajino, zašto ne predložite, da se podijemo u svih granah zemaljske uprave. Počelimo si zemaljski putarimo, svu zemaljsku upravu, školstvo itd. pak što komu Bog dade i sreća junaka.

U ostalom, ja nemogu smatrati predloženi predlog kao stvar ozbiljnu, kao pitanje, koje zaslužuje ozbiljno razpravljanje. Tomu predlogu, kad bi obukao na se zakonsku osnovu, koja bi poturala u Beču na potvrdu, dogodilo bi se bez dvojbe, što se događa mnogim vašim osjećanjima, koje vam kao nezrolo, nopravedno, protuzakonito ili neosnovano natrag povratilo. Ja vidim, da hoćete, da se mlati praznu slamu javnosti vaše radi, ali to vam pomoći neće. Vašom predlogu, eventualno zakonskoj osnovi o podjeljenju školskih troškova dogoditi će se kao i glasovitim punkcijam bečke vlade za pomirenje tobož dvih narodnosti u kraljevini Češkoj.

Iz svih tih razloga izjavljam, da ću glasovati proti predlogu poštovanoga C. a. a. i. n. i. a.

Nuoglasiv se više nitko za riječ, dade predsjednik taj predlog na glasovanje, to glasuju za nj sama saborna većina.

Prijednik C. l. e. v. a. obrazloži poduljim govorom svoj predlog, kojim se upozoruju zemaljske škole oblasti na to, da predloženi sadržaj slavenskih školskih pučke škole, te da je poprave.

Govornik spominje u uvodu ustanovu školskog zakona, po kojoj se imaju otvarati potrobiti škole i brinuti se za uzdržavanje istih. To se vrši jedno i drugo, što je priznalo i zastupnik Babuder u jednoj sjednici zemaljskoga školskoga vijeća, kojim se prigodom također kazalo, da Talijani imaju više školskih razreda, nego li Slavoni.

Navajda razmjer pučkih škola u god. 1881. i god. 1890. po kojim da se u to doba broj slavenskih škola pomnožio a talijanskih pao. Govori o polzku škole, u troškovi za isto, o školskom izvješću za god 1890., o zuspješnu u školah, kojemu je kriva jedino „sprukleta politika“, koja je unišila u školu i koju je uveo jedan dio zastupnika i u ovaj sabor. I prije njih dolazili su amo slavenski zastupnici, koji su talijanskim govorom promicali boljan putanstva u gospodarskom pogledu. Sadašnja manjina — Istrani od jučer — hoće da zastupa Hrvate kako se od jučer nazivlju, dočim su samo Slaveni. Ime hrvatsko da su uvele cesarske školeke otlaćati (F.). Tim je uvedena narodnost, kojoj nobijaše do tada traga (F.) u pokrajini i stvoren dragulj, koj bi imao riješiti u duljeko budućnosti kraljevsku krunu kojega kralja Zvonimira. (Odobranje i smieh na klupah manjine). Prijašnji zastupnici da bijahu Slaveni, ali nisu nikad govorili o hrvatskoj narodnosti. Sa Hrvatskom nismo imali nikada zajedništva ni sujedstva.

Zastupnik D. u. k. i. d.: Što spada amo Hrvatska? Molim gosp. predsjednika, da upozori govornika, nek se drži prednata. (Na klupah manjine: živio! Galorije: oho!)

Prijednik C. l. e. v. a. navajda zatim ponajprije naslove članaka iz talijanskih štanka, predmete iz geografije, pak se potuži, da neima u njih spomena o talijanskom jeziku, narodnosti, poviesti itd. Pomoćju prijatelja (F) da je saznao za članku u slavenskih (I) štankah, to navajda razne naslove tim člankom iz prve, drugo i troće štanku uz smieh i odobranje galerije i većine. Napokon prijavljuje c. kr. pokrajinskomu školskomu vijeću sadržaj slavenskih (I) štanka s predlogom:

„Upozoruje su pokrajinska školska oblast na sadržaj štanka za slavenske (I) pučke škole u Istri, da je shodno pregleda i popravi“. (Odobranje na klupah većine).

Predlog taj dupiruje većina.

(Dalje sledi.)

Vinarski sastanak u Beču.

Dolnja Austrija je matica zemalja našega cesara i kralja, koj stoluje u Beču. Tamo je eradište bogatstva, nauko, napredka, te se staki istakla puka posebno sakuplja u družta i sastanku, kako bi se dogovarao o svojih koristih.

Ti dogovori daju na javu, saznavju ih ministri i zastupnici, zagovaraju ih svaki svojim načinom, i tako narodu bude bolje, ako ne odmah, a ono po vremenu, kako no dadesi prilika.

Bilo bi dobro, da se i hrvatski puk u Istri i po ostalom Primorju sakuplja u sastanku i dogovore više nego li do sada, i da razmišlja, razpravlja i odluke stvara o načinu, koji misli da je najbolji za njegovu sreću, za njegov napredak.

Od dobrih misli nemože doći nego dobar razgovor, a da od dobra razgovora polazi se malo po malo na dobra djele.

Zato nam je osobito ugodno, da je naš zastupnik na carevinskom vijeću u Beču gosp. prof. Spinčić počeo i tim načinom djelovati dobro, saznavši ono neki dan sastanak izbornika u Opatiju, a još milije nam je, da je u nekih stranah zapadne Istre već ponovno narod umolio svoja zastupnika g. dra. Laginju, neka dim prije sazove sastanke izbornika, da im razloži kako idu stvari na saboru bečkom, i koja su njegova misli u pojedinih pitanjih, navlastito gospodarskih.

Da naš svijet vidi, kako se druguda postupa, gdje je više nauko, a manjo mrzivila, nego li u nas, ovo ćemo u kratko opisati vinarski sastanak u Beču, što su ga imali vinari dolnje Austrije dne 3. aprila 1892. u Sofijinoj dvorani.

Podatke uzimamo iz posebno knjižice, koja je o tom izala.

Taj je sastanak trajao od 10¹/₂ ura jutro do 4¹/₂ ura po podne. Bilo je na njem okolo tri tisuća pet sto duša, a to ne samih vinara, nego i zastupnik na državnom i pokrajinskom saboru, drugih ljudi, koji se bave naukom i gospodarstvom, ma da i nerade sami svojimi rukami; a bio je neko vrijeme nazočan i sam ministar poljodjelstva, koj je obećao, da će se brinuti kolikogod mu bude moguće za unapređenje vinarstva.

Za svako pojedino pitanje, o kojim se je razpravljalo, bio je svoj posebni čovjek, koj je stvar prije proučio dobro i koj razumadi prisutnini pitanje, predloži odluku, koja je namišljena i brani ju, ako bi tko proti njoj bio, ili pristano na bolju, ako škogod priglasit takovu bolju bolju misao. Ti ljudi zovu se u svakoj skupštini i sastanku izvjestitelji ili referenti.

Milina je upravo čitati u posebnoj knjižici, kako je svaki izvjestitelj temeljito govorio o pitanju, koje je imao, i kako su se onda od skupštine drugi govornici prijavljali, to podkropljivali one misli dobrimi primjeri iz izkustva, ili dokladali škogod nova.

Ti govori potvrđuju nam, da je i tamo naroda neukoga, koj nesluša dobra savjeta, nego mu se smije; ali kad po vremenu vidi, kako onom, koj pametnije gospodari, bolje ide ljetino, onda i on najkašnje posluša. Tako je uvijek bilo i bit će za dugo vremena, jer je naroda, poštuju Bog sveki krat, kako i Jopca ili šimije; neravjerju, nerazumije na besjedu, nego treba, da vidi na svoje oči; onda se nauči makar pod škodu. A to je za to, jer je neuk čovjek, makar bio odrasao, za nauku od besjedo, kako i malo diete. Možeš mu stotup reći: Nemoj dušo tréti preko kamonja, jer ćeš pasti, ono će svojedno trčati dokle nepadne i nos nerazbija. Zato, kako djecu, tako i nauki narod, moraju pametniji ljudi postavljati u dobra prilika, da vidi i da se osvjeđoči, i moraju ga čuvati od zle prilike, koliko jim je god moguće.

Na vinarskom sastanku učinjeno su ove odluke:

1. U pojedinih obćinah, ili za više manjih obćina neka se vinari sdružé u vinarske zadruge; a od svake to vinarske zadruge neka po jedan ili više odaslantika sađine pokrajinsko vinarsko povjerenstvo. Državna vlada neka na svoj trošak postavi za svaki veći vinarski kraj posebnoga nadzornika.

Ta je odlučeno zato, da se pravredno može podijeliti što država i pokrajina daruju ili posudi pomoć; da se sdruženiimi silami laglje odbijaju bolesti na lozi, i da nadzornik svako toliko propuťju cijeli svoj okrug, da pregleda gdje i kakovo su bolesti na traju, i da podučí narod, kako bi bolest laglje, cijenije i mudrije ozdravljao.

2. Vrlo je potrebno, da se i u onih vinogradih, u koje još nije zabao trsní usenac, trsní na spodine amerikanške loze; a to da se amerikanške loze čubo od

sjemena pod sjegurnom i oještom rukom ili, da se dobavljaju rozge iz posee sjegurnih krajevah.

Ta je odluka učinjena za to, jer u dolnjoj Austriji ima dosta krajevah, gdje je trsní usenac (filokera) podgrizao žilje cijelim velikim vinogradom.

Naš bi se čovjek krišao od šuda, kad bi vidio kako nakupljeno stoji obumrlu traju, upravo kao kad se skladaju drva za prodaju, a to u nekih krajevih, gdje je prije malo vremena najbolje vino rodilo; i kako sada moraju tamo da sado krumpir ili drugi sad, koji na nosi ni desiti diel koristí, koju je nosio tra.

Buduć se je pako dokazalo, da neke američke loze odoloo usenac, makar da dodje, zato preporučuju vinari, da se i u postojećih još vinogradih zasadjuju takovo, i da so na nje očepi dobra domaća vrst loze.

Kod nas u Istri, Bogu hvala, još nije usenac izgrazao nego Šidoleku dolinu kod Pirana i neke druge kraje onuda, pak nešto na Ljubljini; reći bi da ga je takodje na otoku Krku u okolici Punte.

Naša je misao, da so ta nesreća nije još po svoi Istri razširila za to, jer imamo tvrdo kamenito tlo, i jer je množina vinograda zasadjena na novinah, gdje tra ima dostatno, sočne hrane.

Bilo kako mu drago, dobro da znate, da je koristno zasaditi neko vrsti amerikanke loze, pak na nju očepiti dobar domaći par. Ali nemoj dobavljati to loze ni hrvatsi se toga posla u ludo sam, nego se savjetuj s pametnim čovjekom, koj je ili klijah čitao, ili vidio, kako se to bavi, koja je vrst loze prikladnija i otkuda so dobavi.

3. Pokazalo se je, da je kropljenje traja raztopinom modre galice (vitriola modrog) posee dobro proti pili (peronospori) ili medljiki, i da to kropljenje vinu nimalo ne škodi; zato se osobito preporuča vinogradarom, da tako krope svoje vinograde; a narodu neka se ide na ruku, da laglje dobaci te galice i stralkje; i putujući učitelji neku svakom prilikom poučavaju narod kako je to koristno.

Medljika iliti pàl, to je ona pjesan, koja se ulovi listja lozova, to ga obliedi, tako da postano medlo, bez prave brati, ili ga opali; zato se pravo hrvatski reče i medljika i pàl. Upravo tako ređemo čovjeku, koj je na plućih bolstan, da je modloga obraza. Što su čovjeku pluća, to je stablu list ili poro. Ako list nije zdrav, zabrai i stablo i plod, jer nemože stablo dobro disati. Zato četo opaziti, da je grozdje onog traja, gdje je bilo medljike ili peronospore, slabé, áiseiu, jer nemože dozrijeti.

Kako pljesan u mokroti, tako so i medljika hvata loze laglje, gdje je dolac, nizina, nego li na povetariju, gdje zrak boljo suši.

Kad je mladica za jedan prat izrasla, pokropi raztopinom od kila japna i polkila modre galice u sto kila vode svo na tanko, dobrom štrajkom, a kasnije u erod ljeta još jedan put, pak češ očuvati vinograd od zla.

Ali ni to nemoj obaviti bez nauke, jer ako si dao ljekariju projaku, možeš sve pokvariti, ako si dao proslabu, potrošio si boz korist; ako nisi kupio čistu modru galicu, nego si kupio takovu, gdje je mnogo primjese zelene, to jest željezne galice, onda četo ti i sa malom mjerom izgoriti ave, daklo u tih stvarih treba ti savjeta i nauko od onoga, koj je sam već vidio ili iskúšao kako se to nabavlja i čini.

4. Gdje bi trsní usenac poharao vinograd, onlje neku se oprasti od poreza (plaćita) ne samo ono, što je bilo vinograd, nego i kuća, gdje stanuje nesretni gospodar i njegova sluzimlad.

Ta je odluka pravredna, jer od prihoda vinograda nije čovjek plaćao samo porez od vinograda, nego i od svoga stana, koj im monosi drugoga dobitka. A kad je unoređen u vinogradu, te neima drugog priličnog dohodka, recimo od oranice i od šume, otkuda će plaćati poreze, što padaju na kuću?

5. U krajevih, koji su bili vinorodni, te jih je uništio trsní usenac, neka se snizi potrošarina (dacija od vina). Ako se financa nemože nagoditi sa krmčari, neka sama drži daciju, a neka ju neda u zakup. Pri odmjerenju potrošarine, neka se postupa kao za druge poreze.

Zakon o potrošarini jest vrlo star. Krajevji, gdje je vino rodilo dobro (a tako i oni, gdje ga nita nije bilo) postavljani su u prvo razredo, jer je financa pravo računala, da ondje, gdje vino rodi, moraju u krmah prodavati bolju vrst, a gdje loza već nerodi, ondje će vino pliti samo oni, koji se boljo mogu.

Ali ako jedan vinorodan kraj bude poharan od trsnog usenaca, onda već pristaje ovaj račun, onda četo so u krmah i „švik“ prodavati, zato je pravo, da se potrošarina snizi.

Ondje, gdje so krmčari za neku stanovitu svotu nemogu nagoditi s financaom, znak je, ili da po sili neće dobitka, ili da se boje izgubiti. U jednom i drugom slučaju pravredno je, da država sama proplo i pobira potrošarinu. Napokon nije pravo, da so od boljega i od slabijega vina jednako plati po hektolitrnu, da na onaj krmčar, koj brže i više prodaje, baš samo onoliko plati po hektolitrnu, koliko drugi, koj prodaje manje i u više vremena. Pravredno je daklo, da se i na tu razliku uzmo obzir.

(Konac sledi.)

Na vjenčani dan

naučitelja gosp. Marki-n.

Potrarku pitaj kak' so pjesma pjova
Ljubezna iskra kad u srdco pada,
Kak' grozne muke ljubiti su bez nade
Neharno krasna kad prkosi djeva;

Nit mano pitaj, kako duša sjova
Kak' pjesmo zuješ mlado srdce slade
Kak' žarki pogled djavo mlade
Čožućom rajskim bitje ti ogr'jova.

Ta, pjesma moja ti je jednostavna,
Da ljubav Vaša bude sveta, trajna,
Življenja Vašeg — vjera točka glavna,

Da slast Vam bude djeco kita bajna,
Na zemlji bjednoj, dlka slavna
Na nohu svjetlom biser — kruna ajajna!

Joseo Grzetić.

Franina i Jurina

Jur. To je pomoga Hadži Loja?
Fr. Jo stia, ma ovi put mu nisam pošao na višadu.

Jur. Za ku stvar no?
Fr. Za 30 fjinini je stia imati intereča 10 fjinini i još janega janjca, a ja brato sam ti ga pustia i sam si pomoga u našoj posujitnici u Pull za polovicu cijnje, a on neka si janjca kupi, ko će ga jisti.

Jur. Bome sad razumim, kako su niki šjori, ki pred malo vrimona nisu ni imali, tako već obogatili i nem sad našu krv na takove intereče posujuju; Bože moj, kako ćeš nas osloboditi od takovih pijavici!

Fr. Ma vero ča bi reć, da je naš Topolovo sada postalo „famožo“ kako ga zove porođka „baba“?

Jur. A ča još toga noznaš, tor o tom i trubi od strohah ovrkutaju.

Fr. Če bit, al ja sejojno niš noznam.

Jur. A brato moj, Topolovo je postal od niki dan „famožo“ kada su morali prijatljí porođko laži-torbe — sve sama velika gospoda, — lipo na senu spat, a hrvatski agltator (kako ga „baba“ krestí) spal jo lipo na mehkoj postiljo.

Fr. Dunke „baba“ plšo to od jada?
Jur. Aj no ona, logo oni, ki se valjali po senu.

Fr. Si čuja Jure, da su iz punte Kama-litovo dognali u Kastelr dva lipo junca na dar jenom ljutom šaronjaku?

Jur. Ti nesneš Frane kako stoji ta afar: Lani otobra mjeseca kada su bili votacioni za Beč, su tu obodali dva junca; ali novembra su mu rokli, da obećat i dat je previše; pak su mu još javili, da ako potrobuje junce za si šonieu zvorati, neka go Lazaru u Poroč, da četo mu ih na fit dati.

Fr. Lipa ga je tukala! On je mlajša svoj narod prodati za dva junca, pak ni dobija ni dva roga, da si škatulu ili dešaj ubini. Mora se uje sirta kumentat učinicom, da su mu u Vižnadi dali, i kućidom pandešpanja, da si diči ponesi; a iz Foruša je mora na noga se vratiti. Za vošoru pak je bija tako lašan, da je poli jonoga kuma otupan fermentun glodi.

Jur. Dobro mu stoji! I njemu se je travijalo kako i svakomu, ki s gospodnom dresnjše zoblje.

Fr. Ali sada, ki će biti votacioni za pođeštata, da će mu za sigurno dati dva lipa tovara.

Jur. A on ako im još veruje biti će tretii.

Različite vesti.

Imenovanje. Računarski asistent kod financijalnoga ravnateljstva u Trstu gosp. Josip Straus imenovan bijaše računarskim odjeljau kod prizivnoga suda u Trstu. Čestitamo srdačno prijatelju i rodojluhu!

† **Pop Šime Mrakovčić.** Dne 20. travnja tok, kod, u crnu se tugu zavila čestita obitelj Mrakovčića u Korniću na otoku Krku. Plemeniti njezin odvjetak, pop Šimun Mrakovčić, ponos i dika staron si djeda i vrijednog ujaka popa Marka Mrakovčića, surnan dugotrajnom bolešću preminu u 31. godini svoga života. Dopršiv gimnazijalno nauku u Senju i Rieci a bogosloviju u Gorici, primi god. 1884. svećenički rod, te nastupi duhovnu službu u Iloviku kod Lošinja, gdje za rana dodje u sukob sa potalijanšujućom našom pokrajinskom upravom. Iakrena njegova duša odzvanjalu mu se iz očiuh, a nehinjonem svojom prijaznošću postao je ljubimcem puka i prijateljah. Učepiv si za rana u erec ljubav za mukotrpni naš hrvatski narod, sieti ga se i na smrtnoj postolji, nadariv miljenicu našu „Bratovšćinu“ hrv. ljudi u Istri.“ Uz rudiinu oplakuju njegovu preraun smrt mnoštvo prijateljah i sve, što je našeg na otoku. Vječna mu budi uspomena i pokoj dobroj mu duši!

Diocezanske vesti. Tršćansko-koparski biskup presvj. g. dr. I. Glavinia dičitelj će sakrament sv. bormo dne 8. maja na Občinah, 9. na Proseku i Kontovelju, dne 28. u Repentaboru, 29. u Tomaju, 30. u Arburu, 31. u Poviru; dne 1. junija u Divači, dne 2. u Rodniku.

Veleč. g. Lino Mistruzzi duh. pomoćnik kod Jezuita u Trstu pošao je u stanje mira. Veleč. Franjo Brojha duh. pomoćnik u Zminju pošao je u istom svojstvu u Roč, u Zminju bijaše promjješćen iz Lanišća veleč. E. Korbar. Veleč. g. J. Maraspin imenovan je duh. pomoć. kod Jezuita u Trstu. Otvoren je natječaj na jedno mjesto kanonika koleg. kaptola u Piranu od 15. maja.

Zastupnik Hribar o dopustu iz službe g. profesora Spindića. Slovenci zastupnik g. Ivan Hribar progovorio je dne 9. aprila obširno i temeljito u zemaljskom saboru u Ljubljani o dopustu našega zastupnika i profesora g. Vjek. Spindića iz državne službe. Pošto nam nobijaše od sada moguće priobditi taj važni govor, donieti ćemo ga svakako u budućem broju „Izborni sastanak.“ Nekolicina članova političkoga društva „Edinost“ pozivlje za nedjelju u 9 sati u jutro sve članove na izborni sastanak, da se dogovore o kandidatih za buduću odbor, koje bi se predložilo predatojeđoj glavnoj skupščini.

Spindić-Klun. U broju od 9. t. m. ljubljanskoga lista „Slovensko“ opravdava se slovenski državni zastupnik i kanonik g. Karol Klun, da on nije kriv što bijaše g. prof. Spindić dopušten iz službe, kao što se to po Primorju glasa. Odupet iz službe, da je sakriviio gosp. Spindić sam time, što nije ostao u konservativnom ili Hohenzwartovu m klubu. Kad bijaše g. Spindić na to od g. Kluna u upozoren, da je ovom odgovorio, da mu je, što se njegove osobe tiče, svejedno. Slovenci i hrvatski zastupnici, da se Spindićevog pitanja poprimili se konservativni klub sklonuli, da je podalo interpelaciju na vladu.

Mi neznamo dođuše što se po Primorju glasa, radi česa se g. zastupnik Klun opravdava, nu toliko znamo, da se u ovdšnjih krugovih govori, da naliti načina opravdanja g. Kluna opravdanje vuče u onaj bajci o životinjskom odu radi požderanog janjeta. Nadalje znamo, da naime jednoga samostalnoga i čestitoga Slovenca u Primorju, koji bi odobrio politiku kanonika g. Kluna i njegovih drugova u carevinskom vieću.

Profesor Spindić žrtvovao je vlastiti interes, da spasi našelo i da se odazove želji i zaključku skupščine pol. društva „Edinost.“ Sam g. Klun označio u svojem opravdanju muštvenost i poštvenost g. Spindića komu je „zastran“ njegove osebe svejedno“, koji nopolta dakle jo li to njemu na korist ili škodu, već da li se to slaže sa častju i poštenjem zastupnika naroda.

Hrvatski i slovenski zastupnici konservativnog kluba oglašili su se dođuše interpelacijom na vladu u poslu Spindića, ali kada, kako i zašto? Učinili su to pošto bijahu ove novine pune i sav parlament izvrvpoljen interpelacijom Mladočeha, predlogom zastupnika Gesmanna i utokom zastupnika Pattai-a. Kao bivši Spindićevi drugovi, kao njegovi suzemljaci i suplemeniti čekali su dok se izpučali Česi i pravediti Nijemci topovo i lumbardo, da opale i oni svoju zardjalu kuburu kremenjašu.

Interpelacija konservativnog kluba poznata je našim čitateljem, to smo riečeni dužnosti opetovati ju ovdje. To remek djelo je vrijedno onog junakčkog kluba, koji tako odlučno, poštvenno i neosebino brani i zagovara interese Slovenca i Hrvata.

U ostalom ni do te i takove interpelacije nebi bilo došlo, da se nisu Česi i Antisemiti zauzeli za zastupnika Spindića.

Iz opravdanja zastupnika g. Klun dade se zaključiti:

1. Da g. prof. Spindić nebi bio odpušten iz državne službe kad bi bio ostao (proti volji i proti interesom svojih biranča) u konservativnom klubu;

2. da bi bio konservativni klub i polie izstupa Spindićeva propriošio odpušten iz službe, kad bi bio samo hotio;

3. da naše konservativce kod toga pitanja nisu vodili interesi naroda — koji je bio odpuštenom Spindića više kažnjen, nego li on sam, već jedino klubski i uzko stranački ciljevi.

Konstatiramo napokon, da se to dogodilo nije; da sjede u tom klubu svi zastupnici slovenskoga naroda iz svih slovenskih pokrajina, te skoro svi dalmatinski zastupnici, i konačno, da je profesor Spindiću više do toga stalo, da se njegov posao pošteno i zakonito rieši nego li da „mu se odmeri postavna pokojnina“, što je reč bi ideal g. kanonika Kluna i na čemu bi se gospodini Spindić imao zahvaliti samo konservativnom klubu.

Iz carevinskoga vieća. Kod vladinoga predloga o radnjah u Beču govorio je u sjednici od dne 10. t. mj. dr. Luginja. U tehničkom diehu pridružio se jo glasovitom inžiniru Čehu Kaftanu. U gospodarskom diehu utvrdio je, da je jako dvojbena korist, koja će iz radnja proizlaziti. On je za to, da se proizvedu neko radnje osobito u svrhu, da se dade siromahom zaslugi, ali nemože biti za predloženo radnje, jer se tu od svih državljana zahtjeva provede za jedan grad, koji je već dosad liep, i koj zaslužuju da bude liep također sa hrvatskoga glodišta, kao predstolnica slavno vladajuće kuće; dođim se zanemaruje neobhodno potrebite stvari u pokrajinih, i u obće nemari za podignute gospodarskoga stanja. Navadja pomanjkanje i prostih cesta u raznih kotarih i občinah; naglasuje potrebu bud kakovega spoja nutarnjega koparskoga, bujskoga i motovunskoga kotara na jednoj strani s morom na drugoj sa željeznicom, odnosno i Trstom; nadalje potrebu uredjonja Mirno, osušenja špičeskoga jezozora; radnju i popravek raznih luka, to također odpušta sa strane vlade većinu razazretnoga duga. Govor doneti ćemo u oielosti.

„Hrvatski klub“ u Dalmaciji. Hrvatska stranka u Dalmaciji podiellila se prigodom zudnjeg saborskog zasjedanja. Odučlonji i čestitiji zastupnici, čestoritica njih, izstupiše iz mlitavo narodnjačko stranko te stvorio „Hrvatski klub“, komu je program:

1. Zdruzjenje Dalmacije s Hrvatskom na temelju hrvatskog državnog prava.
2. Priznanje po državljanstvu i zemlji jedinacnoga naroda hrvatskoga u dievoj Hrvatskoj.
3. Pravo državnoga hrvatskoga jezika u javnih uređih.
4. Spojenje Dalmacije željeznicom sa Hrvatskom, i obrana njozinih zanemaranih ekonomičkih interesaa.

Daklo: čisto hrvatskim pravcom i odlučnim radom k združenju — to je geslo „Hrvatskoga kluba“.

Česki djaci profesor Spindiću. Povodom odpušta iz državne službe profesora i narodnoga zastupnika g. Vjekoslava Spindića poslali su mu česki djaci adresu sa 700 podpisaa.

Promjene u krčkoj biskupiji: Č. g. Andrijić Anton upravitelj na Unijah i č. g. Ubričan Jurjo upravitelj sv. Jakova dobili su prvomomu mirovinu. Č. g. don Joso Gržetić upravitelj u Mandanijah na Rabu imenovan je upraviteljom provikarijata. Č. g. Orlić Petar vikar i duh. pomoćnik u Krku imenovan je upraviteljom na Unijah, a kuracija sv. Jakova izručena je prvomeno č. g. O. Kazimiru Jurjo starešini samostana u Nerezinalu. Umro je č. g. pop Miho Oberšman upravitelj belejski u Malom Selu, a č. g. pop Šimo Mrakovčić na Ko-niću. Bog jih poznaj! Otvoren je (napukou!) natječaj do 7. lipnja na plovaniju i dokaniju u Maloi Lošinj (Malom Selu) i na kuraciju Unije, obadvie običinskog patronata.

Za „Bratovšćinu“ hrvatskih ljudi u Istri“ primili smo od našeg mladog pjesnika g. Rikarda Katalinića-Joretova for. 15, kao polovicu od sada uniošlog čietog prihoda njegovih pjesama „Pozdrav“.

Hvalec na tom plemenitom činu g. Kataliniću u ime našo sirotinje upozorujemo našo čitatelje i sve prijatelje hrvatske knjige, da imade pjesnik u zalih joišo prilican broj knjiga, koje bi rado razpaua, da uzmogne podariti „Bratovšćinu“ i vedom svotom. Imade razpauatolja, koji nisu joišo povratili knjiga ili poslali predplate, pa se nadamo, da će i odnisi zapasti našu dieđu „Bratovšćinu“ koja svotica.

Iz Voluskoga piše nam prijatelj. Prošlih vazmenih blegdana iznali smo prilike čuti našo na novo popravljeno orgulje, koje su više vremena čekalo na vješta popravljča. Sada su doista došlo u ruke koli vješta izi suduina maestra g. Eduarda Kunad-a iz Trsta, koji ih jo popravio i uglasio jako liepo, a kako čujemo dosta jeftino. Djelo hvati meštra — a mi ga svakomu ovim preporučamo.

Koneom prošloga mjeseca preminuo je ovdje čestit mladić, nada roda i roditelja Eduard Mandić osmoškolar kr. hrvatske velike gimnazije na Rieci. Težak je to udarac za tužna roditelja, koji gube odrađa sina, na kojega su toliko potrošili i koji bi bio ljetoa svršio gimnaziju, to bi bio danas sutra na čast i korist roditelja i naroda među nami djelovao.

Nakon duge i težko bolesti podlegao je smrti, to se proselio u bolji život ostaviv razoviljeno roditelja, rodbinu, suučniko i znanoe.

Njenu bila lahka domaća gruda, a roditeljem njegovim podiellio Svovišnji jakosti, da strpljeno podnesu težki udarac.

Poziv k glavnoj skupščini. Slovensko učitelstvo družtvo koparskoga kotara imati će dne 19. t. mj. svoju redovitu godišnjakupščinu u Buzetu, na kojoj će se ujedno proslaviti trisetogodišnja uspomena rođendana Jana Amosa Komenskoga i desetogodišnja društvenog obstanka.

Skupščini će biti sledede dnevni red: 1. Pozdrav prisutnih. 2. O trisetogodišnjem rođdnu J. A. Komenskoga od dra. G. Ipačca, pjova mužki sbor. 3. Sveđani govori u proslavu Komenskoga, govori g. K. Bogatec. 4. Čitanje zapisnika zadnje glavno skupščine. 5. Izvješće predjednika. 6. Izvješće tajnika godišnje i desetogodišnje. 7. Izvješće blagajnika godišnje i desetogodišnje. 8. Izbor 8 revizora. 9. O utomoljenju društvene zaklade, dočieno slovenskoga učiteljskoga podpornoga družtva „Komenskij“, izvješćuju K. Mahnič. 10. Izbor ravnateljstva. 11. Predlozi. 12. Cezarska i učiteljska himna.

Obzirom na to, što će biti ova skupščina vrlo važna za dalnji razvoj i napredak družtva, očekuju odbor od svih članovah, da će se u potpunom broju naći na skupščini.

Dobro došli biti će i ostala g. učitelji susjednih i drugih kotara kano i u obće svi prijatelji škole i učiteljske.

Odbor pozivlje nadalje svoje članove i gostove, da javo do 17. t. mj. g. Bernu Bokaču, nadučitelju u Buzetu, svoj duzazak, da uzmogne pobrinuti se na vrijeme za objed i ostalo.

Za odbor „Slovenskoga učiteljskoga družtva za koparski kotar“

Miroslav Anžlovar, predjednik.

Omumu pozivu dodajemo samo to, kako je i naša vruća želja, da bi se po mogućnosti i ostalo našo učiteljsvo i prijatelji škole odazvali pozivu drugova i slovensko braće, te komu je moguće osobno doći ili inače sjetiti se jedinog učiteljskoga družtva na istarskom kopnu. Mi pozdravljamo već unapried našo dieđu učiteljsvo koparskoga kotara u vrlatnom Buzetu, želeći mu iz svega srca što ejajjniji uspjeh prigodom skupščine i tečajem dalnjeg mu plemenitog rada!

Novi novac. Prvim danom dođuće godine 1893., imala bi doći u promet novi novci, to će tim danom početi nastajati imena današnjim novčićem i forintom. Mjeste današnjih novčića uvreš će se vrst pol novčića koje su Nijemci okralili „haleri“, koji će vriediti za ne podpunu polovicu sadašnjega novčića. Mjeste forinto, uvreš će se kruna, koja će vriediti po prilici koliko današnja 44 novčića, ali u zlatu. Zlatni novac kovat će se. te će ga biti od 10 i 20 kruna, pa će i srebrni novac izaići u promet, te će ga biti u komadih od 10, 20, 50 i 100 holera.

Riharenje u hrvatskom moru. Od 23. aprila 1890. do 22. aprila 1891. uhvatilo se po službenih bilježkah kraj hrvatskog, istarskog i dalmatinskog primorja 8,721.680 klg. riba i rakova u vriednosti od 2,485.161 for. prama 9,242.675 klg. u vriednosti od 2,514.888 for. od predprošle godine, dukie manjo za 520.995 klg. i 20.222 for. Kod ribarona bijaše zabilježeno 11.824 domaćih ribara sa 3148 broda, vriedna 608.009 for. i sa mrežami te ostalimi spremami vriedniti 1,494.468 for. Talijanski ribara bilo jo 1018 sa 230 ladja, vriednih 180.610 for. i sa mrežami u vriednosti od 44.074 for. Talijani uhvatise 1,082.080 klg. riba, vriednih 296.910 for.

Brzojavni uređ. Na otočiju Iloviku (kotar Lošinj) otvoren je početkom ovoga mjeseca brzojavni ured spojen sa postojećim postaraskim uredom.

Novi parobrod. Ugarsko-hrvatsko parobrodarsko družtvo na Rieci dalo je sagraditi na dijah u Sv. Roku kraj susjednih Miljah novi parobrod „Buda pesa“, koji da će ploviti izmedju Rieko i Dalmacije.

Lov ribe. Iz Voluskoga javljaju nam, da bijaše u susjednoj Preluki ulovljeno mnogo ribe, osobito polandica i raznih mušnjih vrati. I hrvatski listovi iz Dalmacije pišu, da su tamošnji ribari uzduž obale nalovili mnogo ribe, osobito srdjlon, golčića itd., koju ribari i trgovci sele i za trgovinu pripravljaju.

„Vatrogasac“. Izaušo je dne 1. t. m. prvi broj toga strukovnogoga lista, ilustrovan i sa obilatim poučno-zabavnim sadržajem. Preporučamo ga svim, koje bi mogao zanimati i koji mogu podupirati rodoljubna poduzetja.

Iz Karlovača pišu nam 3. t. m. Zlatna sv. misa o. Gilberta Gravla obavljena je u Karlovcu u župnoj crkvi sv. Trojice ejajjnim i svčaninim načinom. Mnogobrojni štovatelji, prijatelji i zahvalni učenici svečara željno su izokrali taj dan, da ga čim radostnije sa prvotnim svečanom sprovedu, pa i nebo samo se jo tomu danu radovalo, jerbo bijaše upravo prekrasan proljetni dan. Crkva bijaše liepo okičona, osobito glavni oltar prokrasnim ovičiom i mnogobrojnim sviećami urešen. Jedva zvona prvi put zazvonise na službu božju, već je stao pobožni narod hrlići u franjevačku crkvu, koja inače dosta prastrana, za tu dođuđu bijaše protiozna. Točno u 10 sati pristupi k oltaru častni starac zlatomislivi, pračon dvorećim svečanostvom pod rukovodstvom pred. prepošta iz Metlike g. Franje Dougana, koji je za svojega školovanja u Karlovcu kano djak mnogo puta ministarao o. Gilbertu kod sv. misa, i sada se rindostno odazvao njegovoj molbi, da bude manuduktor kod zlatne sv. misa. Savazvni zvoničkim glasom Duha svetoga, obavljao je diešni starac toli liepo i okrotno sv. službu, te bi čovjek mislio, da glada mladica pred oltarom. Na koru pjovao je mješoviti sbor sv. misu uz pratnju orkestra. Poslje vjeronavna stupi na propovedaoniju veleč. g. župnik Velemirčki Josip Šoštarić, i prokrasno predoiči skupljenom narodu zaslužni rad diejnoga svečara, koji je tečajem 50 godina po raznih samostanih ove provincije sv. križa ravno službovao kano učitelj, vjeronučitelj, propovjednik i gvardian to svagdje stakao kod predostavljenoe oblasti i naroda zasluženo priznanje i ošita pohvalno udikovanje. Osobito liepo je govornik iztaknuo njegovu službovanje u Karlovcu, gdje mu jo sada dragi Bog podiellio tu veliku milost, da možo danas ovako svečano odalužiti zlatnu sv. misu.

Crkvena svečanost dovršona je zahvalnicom: „Tobo Boga hvatimo“, i onda svečar, razkrliv ruku nad pobožnim narodom mol i podiell mu sv. blagoslov. Velečastni O. Aurelij, gvardjan pozvao je mnogo odličniko i gradjano na prijateljski objed u samostan, da ovaj liepi dan č. o. Gilberta u vosiom družtva bude liepi i radostniji.

Svečaru stigoše mnogo čestitko brzojavno i pismeno, a od zahvalnih učenika primio je na dar srebrni, liepo pozlaćeni pokal. Tako je ovo dovršona ova riedka i

ljopa slava, koja će biti nezaboravna i zlatim slovi ubilježena u srcih svijah, što su joj mogli priustrojavati, a častnomu svečaru iz dna srca dovikujemo: Bože Ti naj doživiti i poslije deset godina još avočanije proslaviti dijamantnu sv. misu.

Listnica uredništva.

Gospodi radošljubom na Pagu, Supetru itd. javljamo, da smo poslali pouzdanice g. zastupniku Spiničiću u Beč, jer je pribio do ne-možeće s povratnog uzroka.
Gosp. dopisniku „Opravovalcu“: U budućem broju, jer nam za danas nobijemo moguće rudi preobličnosti gradiva. Prijateljski odzdrav!
Gosp. u opisaniku iz Pazinčino: Stiglo za danas prokasno; drugi put; da ste nam zdravo!

Listnica uprave.

Uplatili su nadatke za „N. Sl.“: Čit. Postojna for. 5. Čit. Gorica for. 2.50. R. F. Wolfberg for. 1. Pošt. ured Sv. Miraj for. 3. Čit. Celje for. 2.50. V. A. Litjan for. 2. S. P. Lošinj for. 5. Čit. Spiljet for. 2. M. L. Sarajvo for. 5. Plovanija 2b. for. 2.50. Čit. Starigrad for. 5. Hr. Sastanak Solca for. 2.50. S. A. Solca for. 5. D. T. Solca for. 5. B. K. Baška for. 1.25. J. P. Dobrinj for. 2. Čit. Tolmin for. 3. G. N. Trst nor. 50. P. I. dr. Senj for. 3. Čit. Klanjec for. 1.25. P. P. Mitrovića for. 2.50. Čit. Kostanjevica for. 1.25. Čit. Pakrac for. 1. Ob. zadruga Senj 2. H. J. Jaska for. 2. Čit. Kraljevica for. 1.25. (Službi.)

Lutrijski brojevi

Duo 7. maja.				
Beč	41	18	64	8 84
Grac	65	72	89	68 68
Temešvar	85	25	63	88 19
Duo 11. maja.				
Brno	52	7	2	43 70

Javna zahvala.

Svim i svakomu, koji su prigodom smrti našega ljubljenoga sina

EDUARDA MANDIĆA

osmoskolna kr. brv. velike gimnazije na Rijeci na budi koji način nastojali ublažiti našu tešku tug, te su priuštavali toli mnogobrojno kod pogreba, izrazujemo ovim najiskreniju zahvalu.

V. ološko, 30. aprila 1892.

Razvilitjeni roditelji:

Ivan i Kornelija Mandić.

Oglas.

Podpisani javlja sl. občinstvu, osobito prijateljima i znancem, da je otvorio trgovinu osim kukuruzne i

svakovrstnih jestvinah

kao kave, cukara, riža, pašte, pak sapuna i drugih predmeta uz najniže cijene.

Mate Kramer Bancina

Rakotole (občina Motovun).

Obravlja naručbe točno te odprema prosto poštarino.

Večestnomu svećenstvu

podpisani se uljudno preporučuje za izradbu svakovrstnog orikonvog posudja, iz čistega srebra, alpaka i mjadovine, kao: pakaznica, kafeža, čestitčnjaka, svjetlonica itd. itd. u najnovijih i liepih oblicih a po najnižoj cijeni.

Stare predmete popravlja te ih kroz žag a n j posrebruje i pozlaćuje.

Na zahtjev šalje ilustrirane cijenike odani

Teodor Šlabanja

srebrnar u GORICI (Görz) ulica Morelli br. 17.

Obravlja naručbe točno te odprema prosto poštarino.

Na obavjest!

Duo 23. avoga mjeseca prdati će se javnom dražbom, uz povoljnu cijenu, ostavščina pok Mateja Zamlića iz Kaatva, sastojeca iz jedne stare kuće na ulazu u grad Kaetav i jednoga posjeda nedaleko grada.

Dražba ili licitacija obaviti će se ređenoga dana na licu mjesta.

Toliko na obavjest onim, koje bi ova prodaja zanimala.

Kaetav, 7. maja 1892.

Marija Rubeša rođj. Zamlić.

Izdavatelj i odgovorni urednik Mate Mandić.

Štrcaljke proti peronospori (mildevu)

sustav Candoo i drugih sustava imadomo uvijek na skladištu. Pošto se pako očekuju, da će se ljeta tih štrcaljka mnogo rabiti, umolvjamo uljudno gospodu posjednici, da su izvole naručbami žim prije oglašiti, da uzmogomo na vrijeme druge proskrbiti te tako svim naručnikom zadovoljiti.

Imadomo također izvrstno strojevo za sumporanje žvrste i labke, koji izbacuju jedino fini prašak, koj se lahko prima ličca; u taj stroj može se staviti i sumpor u kradah.

Cijene su iste kano i prošlih godina, prom su jedni i drugi strojevi savršeniiji.

Candoo-va štrcaljka sa svom pripravom stoji 10 for. a stroj za sumporanje for. 5

Preporučamo se također za druge vrsti strojeva i za sve što na iste spada.

Živie i drugi

u Trstu, ulica Zonta br. 5

LJEKARNA A. KELEER

nasljednici Rondolini utemeljena godine 1869. TRST,

Via Riborgo br. 13.

Razprodaje slijedeće osobitosti: Glasovite i pravo šaštre iz Drešlja, željezo sa Chinom Malossi. Obično bakalarevo ulje; isto ulje sa Jodom i željezom. Elikvir Cocca okripeljajući i probavljajući. Elikvir China proti groznici. Anaforsinu rodu za usta. Tokuci sapun proti ozobinama. Obično poznatu vodn katrama i nštravljanja. Indijsku esenciju, ljek proti zuboboli. Ekstrakt Tanmarina za Antila. Vino sa Chinom poput Mazaio okripeljajući želudac. Prašak za zube bijeli i čisti. Prašak ciprski bijeli i crveni itd. itd. 22-27

NB. Primaju se naručbe za posredstvo uz pogodbe povoljne i uz tuzeće.

Kvane uzorke šalje se zasebnikom davava. Knjige za krojače nofrankovane.

Tvari za odjela.

Peruvion i dosking za visoko svećenstvo; popisane trvari za c. kr. činovničke uniforme, te za veterane, vatrogasce, sokolaše, livre; suko za biljard i igraće stolove, lodeu i nepromočene lovačke kapute, trvari koje se pere, plaid za putnike od 4-14 for. itd. Tko želi kupiti jofine, poštene, trajne, čisto vunenec suknene trvari nipošto jofine čunje, stono ih posud udajaju, te jodva podnošne krojačke troškove, noka se obrati na

Iv. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna u Austro-Ugarskej. U mojem stalnom skladištu u vrloznosti od 1/2, milijuna for. a. v. to u mojoj svjetloskoj poslovilnici jest pejmiljito, da prostane mnoge odrezaka; svaki razumno misleći čovjek mora sam uviditi, da se od tako malenih ostataka i odrezaka nemože poslati uzorke jer nobi u kratko blaga preostalo. Poudajaju li poj-dinu tvrdke odrezke to razasliju li uzorku, tnda su ovi od čitavih komada, nipošto od odrezaka.

Odrezci, koji se neopozajaju, zamjenjuju se ili se povratno vae. Kod naručbe treba navesti boju, daljinu i cijenu.

Pošiljke jedino uz poštarsko ponetlje, 24 0 preko 10 for. franko. 21-24 Dopisuje u njemačkom, mađarskom, češkom, poljskom, talijanskom i franczskom jeziku.

Enrico Rovere & Co.

TRST, Via Ponterosso i Via Nuova 14.

SKLADIŠĆE

stakla, porcelano i svietiljka; staklene ploče, jednostavna prozina, i neprozirna, dvostruko i bojadisane. Zreala u velikom izboru.

Prouzimlje izradbu stakala za zgrade i zimako svietnjake uz cijenu, koja se neplašio konkurencio.

Velik izbor svih staklenih predmeta rabljenih u obitelji, pivarnah itd. itd. Pošiljke idu u pokravlju bez carine. 48-52

5 do 10 gold.

gotovoga zaslužaka na dan bez kapitala in rizika ponuja noka moćna bančna veu-katoromu, ki se hoće baviti s prodajo postano doroljnih sretek in državnih papirjev. Ponudilo von J. Danneberg, Wien, L. Kumpfgasse. 2-10

Tinktura za želodec,

katoro priroja G. PICCOLI, lekar

„pri angelju“ v Ljubljani, Danajška cesta, jo vrohko uplivo, delovanje prebar-nih organov ureja-joće sredstvo. Krepil želodeca, kakor tudi pospe-šuje telesno od-preje. — Razpušila jo izdelovatelj v zabočkkih po 12 in več steklenic. Zaboček z 12 stekl. volja gl. 1.00, z 55 stekl. 5 kg. toča, volja gl. 6.25. Poštino plaća naručnik. Po 15 kr. steklenica razprodajajo se v vseh lekarnah v Trstu, Istri in na Goriškem. 14-25

No-o racionalno lijeanje. Svjedobe glasovitih listnika. Neškodljivo, bez liekarije.

Svim živčano bolestnim

preporuča se toplo u 22. nakladi izšla knjizica

Roman Wellsmann:

O živčanjoj bolesti i kapi, pred-usretnuću i liječenju isto.

Bezplatno se dobiva samo u lekarni Karla Zanetti u Trstu. 10-6

Traži službu.

Mlinar sa izvrstnimi svjedočbami za parne i vodne mlinove, vrstan za stolarstvo i popravke mlinarskog orudja traži ovim putem službu.

Poblize u uredničtvu „Naše Sloge“.

FILIJALKA

e. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplatića.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkas 2 1/2%	30-dnevni odkas 2 1/2%
8- " " 3%	3-mesečni " 2 1/2%
30- " " 3 1/2%	6- " " 2 1/2%

Vrednostnih papirjev, glasovnih na napoleono, katori so nabavajo v okrogu pripisana se novo borestna tarifa na temelju odgovodi od 15. januarja, 19. januarja in 10. februarja.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako svoto.

V napoleonih bez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Biletu, Gablonz, Gracice, Hornmanstadt Inmost, Celovec, Ljubljana, Lino, Olomue, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — brez iztroškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi novljanje kuponov 24-9 pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Na jamčevne listine pogodi po dogovoru, z odprtjom kredita v Londonu ali Pariku, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohranu.

Sprejmajo se v pohranu vrednostni papirji, slat ali srebroi denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Naša blagajna izplaćuje nakaznice narodne banko italijanske v Italijanskim frankih, ali pa po dnevnom kursu.

Trst, 11. januarja 1892. 6 24

Povlaštena mejnarodna agencija za potovanje

z dekretom kr. ug. vlade 26/4 1891. št. 1799, P. S. III. 16-52

Dragotin Pirelli

(Carlo Pirelli) — Reka, Via del Lido 537 vis-à-vis il molo Adamich.

Prodaja vjezlih listov: za vaako mesto preko morja ali kopnega (listki za II. razred po nižani cenil) Izdaja liste za to, ja in nazaj za jedno leto z obrestmi po 20%, in to po ceniku, katerega si hoće evropskega ali amerianskega društva.

Izdaja vozne listke (biglietti di passaggio) za Americu: preko Havre, preko Anvers, preko Bremena, preko Hamburga, preko Liverpoola, preko Glasgova i preko Southamptona. — Za Afriku: preko Genova, preko Marsilje, preko Liona, preko Londona i preko Darmoutha. — Za Australiju: preko Genova, preko Bremena, preko Anvers i preko Hamburga. — Za prago Iquique (itd.): preko Genova i Montevidea, preko Hamburga uprav kroz Magalanovo vjezno i pragon Hamburg, Colon (Colon, Panama, z željeznicu) Panama, Iquique, itd. prek morja po nižani cenil.

Potnikom ni treba, da zahtovaju navede-ne vozne karte, niti da misliju za razrede ali polože kaparu. Dosta je, da dojdejo k agenciji na Reki ter da tu kunje karto, nekdan morejo u svakom mestu ostati, kjer jim je drago od hjer odhaja arobrad ob dnevih, dočeni ih nu od agencije. P. Agencija bude pazila na točna odha

Svi strojevi za poljodjelstvo vinogradarstvo i voćarstvo.

Mlatilnice, mline za čišćenje žita, izbiralnice, rezalnice krme, mline za voće, tiskalice za voće, grožđe i vino

kno takoljev svakovrstne druge strojeve i orudja za poljodjelstvo, vinogradarstvo i voćarstvo itd. itd. novog izvrstnog ustroja razpošilje najefitnije

IGN. HELLER u Beču, 2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi i zahvalna pisma u hrvatnom, njemačkom, talijanskom i slovenskom jeziku pošiljaju se na želju bezplatno i franko. Strojevi davaju se na pokus — jamči se za nje — pogodbe su povoljne. 4-20

Tiskara Bolenc.